

Klimaprojekter i Arktis 2012

Aktiviteter støttet af ordningen for klimastøtte til Arktis - DANCEA

Herunder findes en oversigt over projekter som har modtaget økonomisk støtte fra ordningen for klimastøtte til Arktis – DANCEA.

Nærmere oplysninger om projekters udformning og resultater vil kunne fås ved henvendelse til de projektansvarlige.

PROMICE

Det overordnede formål med PROMICE (Programme for Monitoring of the Greenland Ice Sheet) er at etablere en løbende overvågning af isranden af den Grønlandske Indlandsis, som sammenholdt med data for indlandsisens højde og udbredelse vil kunne medvirke til at give mere sikker viden om indlandsisens massebalance. Dette er afgørende i forhold til globale ændringer i havspejlet som følge af menneskeskabte klimaændringer.

Projekttitle	Program for Overvågning af Grønlands Indlandsis; PROMICE –2013
J.nr.	1501/1097-0102
Beskrivelse	Projektet har til formål at overvåge ramdområdet af den Grønlandske Indlandsis, som sammenholdt med data for indlandsisens højde og udbredelse vil kunne medvirke til at give mere sikker viden om indlandsisens massebalance. Dette er afgørende i forhold til globale ændringer i havspejlet som følge af menneskeskabte klimaændringer. Projektet er baseret på et netværk af automatiserede målestationer, der kan følge temperaturforhold, afsmeltning og bevægelser i udvalgte og repræsentative områder ved isranden. Herudover gennemføres der satellitbilledanalyser og flybårne målinger af indlandsisens ishøjde og tykkelse. Indlandsisens flydehastighed beregnes via satellitbåren radar. Der er etableret et fagdatacenter og en database til opsamling og distribution af projektets indsamlede data.
Projektansvarlig	GEUS
Projektstøtte	Kr. 4.959.830,-
Hjemmeside	http://promice.dk/index.shtml

Nuuk Basis

Gennem Nuuk Basisprogrammet indsamles længerevarende dataserier, der kan kvantificere sæsonmæssige og år til år variationer og beskrive ændringer i geofysiske og biologiske forhold i terrestriske, ferskvands og marine økosystemer i forhold til lokale, regionale og globale klimavariationer og –ændringer.

Programmet tilvejebringer en grundig beskrivelse og analyse af klimatiske effekter på lavarktiske økosystemers struktur, funktion og feed-back mekanismer og vil sammen med Zackenberg Basisprogrammet sikre en bedre dækning af samspejlet mellem klima og økosystemer i Arktis

Link til forside: <http://www.nuuk-basic.dk/>

Projekttitle	Geobasis – Nuuk, 2013
J.nr.	1501/1097-0089
Beskrivelse	Projektet omfatter hovedparten af programmets sne- og ismoniteringsaktiviteter, monitorering af hydrologiske forhold (i samarbejde med klimabasis-programmet) monitorering af jordbundsforhold og vegetationsdække og målinger af kulstofudvekslingen i de terrestriske dele af undersøgelsesområdet. Sidstnævnte aktivitet er væsentlig for forståelsen af feed-back mekanismer mellem klimaforhold og terrestriske arktiske økosystemer, fordi det endnu er uafklaret om arktiske økosystemer netto vil optage eller afgive klimagasser i forbindelse med klimaændringerne. Måleprogrammet vedr. snemonitering styrkes i 2013 gennem indkøb af automatiseret snemåleudstyr (snow pack analyser).
Projektansvarlig	Institut for Geografi og Geologi, Københavns Universitet
Projektstøtte	Kr. 1.411.844,-
Hjemmeside	http://www.nuuk-basic.dk/monitoring/geobasis/

Projekttitle	KlimaBasis – Nuuk, 2013
J.nr.	1501/1097-0088
Beskrivelse	Gennem Nuuk Basisprogrammet indsamles længerevarende dataserier, der kan kvantificere sæsonmæssige og år til år variationer og beskrive ændringer i geofysiske og biologiske forhold i terrestriske, ferskvands og marine økosystemer i forhold til lokale, regionale og globale klimavariationer og –ændringer. Det konkrete projekt leverer meteorologiske og hydrologiske data og modelleringer til programmets øvrige komponenter. I 2013 gennemføres der i regi af projektet energibalancemålinger ved Qaanaaq og ved Qaqortoq.
Projektansvarlig	ASIAQ (Grønlands Forundersøgelser)
Projektstøtte	Kr. 973.543,-
Hjemmeside	http://www.nuuk-basic.dk/monitoring/climatebasis/

Projekttitle	MarinBasis Nuuk, 2013
J.nr.	1501/1097-0090
Beskrivelse	Målet med det marine overvågningsprogram MarinBasis Nuuk er at etablere lange stabile måleserier af nøgleparametre. Dataserierne kan afklare, hvordan de igangværende klimaforandringer påvirker udbredelse, sammensætning og produktion hos marine planter og dyr i det arktiske område. Projektet er koblet til det øvrige Basisprogram i Nuuk og Zackenberg og skal ses i sammenhæng hermed. Programmet indgår desuden i øvrige forskningsindsatser i Godthåbsfjorden.
Projektansvarlig	Grønlands Naturinstitut
Projektstøtte	Kr. 1.561.254,-
Hjemmeside	http://www.nuuk-basic.dk/monitoring/marinebasis/

Projekttitle	NuukBasis Logistik, 2013
J.nr.	1501/1097-0091
Beskrivelse	Projektet omfatter logistisk support til NuukBasis programmet, herunder transport af forskere og udstyr mellem Naturinstituttet og landbaserede faciliteter i Nuuk-området inklusiv vedligehold af transportudstyr og bygninger.
Projektansvarlig	Grønlands Naturinstitut
Projektstøtte	Kr. 399.447,-

Zackenberg Basis

Det overordnede formål for Zackenberg Basisprogrammet er at indsamle længerevarende dataserier, der kan kvantificere sæsonmæssige og år til år variationer og beskrive ændringer i biologiske og geofysiske forhold i terrestriske, ferskvands og marine økosystemer i forhold til lokale, regionale og globale klimavariationer og -ændringer.

Programmet tilvejebringer en grundig beskrivelse og analyse af klimatiske effekter på højarktiske økosystemers struktur, funktion og feed-back mekanismer og vil sammen med Nuuk Basisprogrammet sikre en bedre dækning af samspillet mellem klima og økosystemer i Arktis.

Link til forside: <http://www.zackenberg.dk/>

Projekttitle	Geobasis – Zackenberg, 2013
J.nr.	1501/1097-0092
Beskrivelse	Projektet omfatter hovedparten af Zackenberg programmets sne- og ismoniteringsaktiviteter, monitorering af hydrologiske forhold (i samarbejde med klimabasis-programmet) monitorering af jordbundsforhold og vegetationsdække og målinger af kulstofudvekslingen i de terrestriske dele af

	undersøgelelsesområdet. Sidstnævnte aktivitet er særdeles væsentlig for forståelsen af feed-back mekanismer mellem klimaforhold og terrestriske arktiske økosystemer, fordi det endnu er uafklaret om arktiske økosystemer netto vil optage eller afgive klimagasser i forbindelse med klimaændringerne. Måleprogrammet vedr. snemonitering styrkes i 2013 gennem indkøb af automatiseret snemåleudstyr (snow pack analyser).
Projektansvarlig	Aarhus Universitet/DMU
Projektstøtte	Kr. 3.220.702,-
Hjemmeside	http://www.zackenberg.dk/monitoring/geobasis/

Projekttitel	Marinbasis – Zackenberg, 2013
J.nr.	1501/1097-0093
Beskrivelse	MarinBasis bidrager til en øget forståelse af sammenhænge mellem fysiske parametre som sne- og havisforhold, ferskvandstilførsel, saltholdighed, temperatur- og strømforhold, og biologiske forhold som primærproduktion, græsning, nedbrydning, fødekædestruktur og artssammensætning. En detaljeret forståelse for reguleringen af de lavere fødekædeled er en forudsætning for at kunne forudsige klimarelaterede ændringer i fødegrundlaget for bunddyr, krebsdyr, fisk og for større pattedyr som hvalrosser og sæler. MarinBasis - Zackenberg bidrager endvidere til en øget forståelse af centrale dele af kulstofkredsløbet i det arktiske havmiljø, herunder klimaændringers indflydelse.
Projektansvarlig	Grønlands Naturinstitut
Projektstøtte	Kr. 1.857.950,-
Hjemmeside	http://www.zackenberg.dk/monitoring/marinebasis/

Projekttitel	Glaciobasis – Zackenberg, 2013
J.nr.	1501/1097-0094
Beskrivelse	For at få skabt et gyldigt grundlag for beregning af de højarktiske Grønlandske gletsjeres bidrag til det globale havniveau er det nødvendigt at etablere en kontinuert overvågning af et typisk gletsjersystem. Data fra denne overvågning benyttes som indikator for klimafølsomheden af gletsjere og iskapper i hele regionen og vil fungere som en afgørende kilde til kalibrering af modeller over isafsmeltning. Samtidig medvirker overvågningen til at kvantificere gletsjerne betydning for den hydrologiske balance i Zackenberg systemet.
Projektansvarlig	De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)
Projektstøtte	Kr. 720.136,-
Hjemmeside	http://www.zackenberg.dk/monitoring/glaciobasis/

Øvrige indsatser

Greenland Ecosystem Monitoring

Link til hjemmeside: <http://www.dmu.dk/greenland/klimaeffekter/gem/>

Projekttitle	Scaling-up climate change effects in Greenland (GEM SI11)
J.nr.	1501/1097-0097
Beskrivelse	Projektet fokuserer på modellering og opskallering af centrale økosystem-parametre på baggrund af data og viden indsamlet via Greenland Ecosystem Monitoring (GEM). Projektets hovedformål er modellering og opskallering af sne- og vegetationsrelaterede data, herunder snedække, plantevækst og kulstofomsætning i terrestriske bioto og sammenhængen mellem disse parametre. Gennem et antal klart definerede indsatser (work packages) opbygges en model, der skal gøre det muligt at opskalere og kvantificere de terrestriske økosystemers respons på klimaændringer gennem tolkning af satellitfotos. Projektet vil levere generiske modeller, der også vil kunne anvendes også i andre fremtidige opskaleringsindsatser.
Projektansvarlig	Aarhus Universitet, Institut for Bioscience
Projektstøtte	Kr. 1.024.201,-

Projekttitle	International Workshop on up-scaling (GEM SI18)
J.nr.	1501/1097-0099
Beskrivelse	I 2013 planlægges en international workshop om mulig opskallering af undersøgelsesresultater fra GEM-programmet afholdt.
Projektansvarlig	Aarhus Universitet, Institut for Bioscience
Projektstøtte	Kr. 144.000,-

Projekttitle	DiskoBasis-økosystemmonitoring ved Arktisk Station
J.nr.	1501/1097-0096
Beskrivelse	Projektet omfatter helårlig monitoring af nøgleparametre til forståelse af samspillet mellem klimatiske forhold og økosystemfunktioner for det terrestriske økosystem i oplandet til Røde Elv på Disko, med særligt fokus på klimarelaterede ændringer i permafrostforhold og kulstofbalancen. Måleprogrammet komplementerer tilsvarende måleprogrammer i NØ Grønland (ZackenBassi) og i SV Grønland (NuukBasis) og vil kunne medvirke til en bedre forståelse af feed-back mekanismer mellem klimaforhold og terrestriske arktiske økosystemer, fordi det endnu er uafklaret om arktiske økosystemer netto vil optage eller afgive klimagasser i forbindelse med klimaændringerne. Måleprogrammet ved Arktisk Station vil kunne gennemføres hele året og vil således væsentligt kunne bidrage til en forståelse af hvilken betydning vinterhalvåret har for kulstoffdynamikken i terrestriske arktiske økosystemer.
Projektansvarlig	Institut for Geografi og Geologi, Københavns Universitet

Projektstøtte	Kr. 1.600.214,-
----------------------	-----------------

Projektstitel	Formidling af isafsmeltning i Arktis.
J.nr.	1501/1097-0100
Beskrivelse	Med udgangspunkt i DMIs og GEUS' arktiske overvågnings- og forskningsindsatser etableres en hjemmeside, der løbende informerer om resultaterne af disse indsatser. Målgruppen for hjemmesiden, der placeres i tilknytning til DMIs hjemmeside, er den interesserede offentlighed og hjemmesiden forberedes for bidrag fra andre danske, grønlandske og færøske videninstitutioner.
Projektansvarlig	DMI/GEUS
Projektstøtte	Kr. 738.224,-

Projektstitel	Polarfronten på mobile platforme
J.nr.	1501/1097-0103
Beskrivelse	Det populærvidenskabelige magasin Polarfronten har siden sit første nummer i 1997 formidlet om forskning, klima og miljø i Arktis – primært Grønland. Fra 1997 til 2011 udkom bladet som printmagasin. Fra 2012 er bladet udkommet som e-magasin. Dette projekt vil gøre "Polarfronten" tilgængeligt på mobile medie platforme, sikre udgivelsen af en årligt engelsksproget udgave af magasinet og vil medvirke at konsolidere "Polarfronten" som et bæredygtigt medietilbud.
Projektansvarlig	Det Grønlandske Selskab
Projektstøtte	Kr. 240.000,-
Hjemmeside	http://polarfronten.dk/